

Pensaments

Envàs, i ara, cap a on vas?

Ignasi Puig Ventosa, ENT Medi Ambient i Gestió
@I_PUIGVENTOSA

A què es deu que durant setmanes tothom parlés de la campanya "Envàs, on vas?"? Un *jingle* enganxós i 2,3 milions d'euros de pressupost [\[1\]](#) hi tenen molt a veure, però penso també que hi contribuï el fet que el missatge donat fou rebut per molts amb sorpresa.

Gran part de la població va aprendre que el contenidor groc no era per a plàstics i metalls, ni el verd per a vidre, sinó que eren respectivament per a envasos lleugers i per a envasos de vidre. De fet, així és des de la llei espanyola d'envasos de 1997, però el missatge mai s'havia donat de forma tan clara. I potser no s'havia fet perquè que el model de recollida de residus sigui així no té ni cap ni peus.

Que es consideri *impropi* un plàstic o metall no envàs que vagi al contenidor groc, quan aquest material –un cop a la planta de triatge– serà reciclat en la majoria dels casos, és quelcom que escapa a la lògica. [\[2\]](#) Evidentment no podem suggerir als ciutadans que llencin aquests *impropis* a la fracció resta, però tampoc és raonable demanar-los que facin l'esforç de portar-los a les deixalleries, que a més molt sovint han estat ubicades en indrets massa inaccessibles. El que cal és repensar millor el sistema.

Tant de bo m'equivoqui, però penso que el govern espanyol bloquejarà amb tota vehemència qualsevol avenç cap a l'adopció de sistemes de dipòsit, devolució i retorn, que funcionen amb èxit en països més avançats. Així ho va demostrar amb la darrera modificació de la llei estatal de residus (ves.cat/dYy1), que els postergà a un paper encara més marginal que el que ja tenen. Però, fins i tot si prosperessin, haurien de conviure amb la recollida d'aquells envasos lleugers o de vidre per als quals no seria possible aplicar un dipòsit.

Penso que el que cal per a aquestes fraccions és abandonar la lògica d'unes recollides focalitzades en productes (envasos lleugers i envasos de vidre) per passar a focalitzar-les en materials (essencialment plàstics i metalls d'una banda, i vidre de l'altra). Això és el que ja fem en gran part de les recollides selectives existents, singularment, les de matèria orgànica i paper.

No es tracta que els sistemes integrats de gestió d'envasos paguin pel que no són envasos, sinó que paguin per aquella part recollida en el contenidor groc o verd que són envasos. Altres productors (p.e. de productes plàstics d'usar i llençar, de joguines, de

gots, etc.) també haurien de contribuir a suportar el cost de la gestió com a residus d'aquells productes que han posat al mercat. Al contenidor groc, la matèria orgànica o el vidre sí que serien impropis, però ja no ho serien una paella, un penjador o un cubell.

Aquest sistema precisaria algunes reformes a nivell organitzatiu i econòmic, i també algunes adaptacions tècniques a les plantes de tractament. A nivell legal, no hi ha res a la normativa estatal que impedeixi dur-ho a terme. De fet, la recollida de paper (una part important del qual correspon a envasos) ja funciona exactament així (si bé els productors de paper no envàs encara no paguen per la seva gestió com a residu).

Fer efectiva aquesta proposta suposaria molt pocs canvis per als ciutadans, que a més retornarien a l'antiga lògica que ja els era familiar. El meu dubte és: després d'infinat d'anuncis i de 2,3 milions d'euros gastats, com se'ls explicaria, als ciutadans, que potser el que necessitàvem no era una campanya sinó un canvi de model?

[1] Pagat pels sistemes integrats de gestió Ecoembes i Ecovidrio.

[2] Segons Ecoembes, el 2011 els impropis significaren el 23,89% en pes dels residus dipositats al contenidor groc.

La notícia del mes

Rendibilitat de la flota i criteris socials i ambientals, un binomi ben avingut

Miquel Ortega Cerdá
15 de març 2013
Web: OCEAN2012

El passat 18 de febrer la Comissió Europea va publicar l' "[Informe de la Comisión al Parlamento Europeo y al Consejo sobre los esfuerzos realizados por los Estados miembros en 2011 para alcanzar un equilibrio sostenible entre la capacidad de pesca y las posibilidades de pesca](#)".

En aquest s'estableix que Espanya va comunicar a la Comissió Europea que la capacitat de la flota segueix decreixent, però continua sent superior en certa mesura a les possibilitats de pesca, i que la flota té capacitat per a capturar més recursos dels que se li han assignat mitjançant les quotes. També indica una situació d'infrautilització en una part de la flota tant en les zones de pesca nacionals com en aigües internacionals, tot i observar-se una tendència descendent entre 2008 i 2011. Tan sols es facilita informació sobre la situació actual de las flotes en allò referent als ingressos ordinaris/ingressos d'equilibri. Això es degut, en part a què no s'han facilitat dades desagregades sobre les captures. Segons l'informe nacional espanyol, totes les flotes operen amb beneficis. Les ajudes que reben els armadors s'inclouen dins el càlcul dels ingressos.

Aquests resultats no quadren ben bé amb els presentats al Comitè Científic, Tècnic i Econòmic de Pesca (CCTEP) de la Comissió Europea, que és el principal organisme d'anàlisi de la Comissió Europea. Segons l'informe "[The 2012 Annual Economic Report on the EU Fishing Fleet](#)" al 2010 (últimes dades disponibles) la flota espanyola en la seva globalitat va obtenir beneficis nets únicament gràcies als subsidis (20,8 milions de € amb subsidis, - 11,8 milions de € sense subsidis). I si s'eliminen els subsidis per segments les flotes de

<10m que utilitzen arts mòbils i passius, els vaixells amb xarxes d'arrossegament de peixos demersals i xarxes de tir de 18-24 i 24-40 m i els palangres de 24-40 m i >40 m no van cobrir despeses. Aquest últim informe remarca, un cop més, que Espanya no ha facilitat totes les dades necessàries (per exemple no ha facilitat la informació sobre captures), aspecte al que s'hauria de posar remei urgentment.

Quina és la situació real? La veritat és que en el marc actual de restriccions pressupostàries, resulta més que mai imprescindible ajustar urgentment la capacitat de la flota a la capacitat de l'ecosistema amb la finalitat de facilitar que s'incrementi la rendibilitat de la flota resultant, alhora que aquest creixement es realitza de forma que la riquesa generada es distribueixi el màxim possible.

L'ajustament entre capacitat de flota i capacitat de l'ecosistema es pot fer de moltes formes diferents, deixant que sigui el mercat qui elimini les embarcacions menys rendibles (per exemple mitjançant les quotes individuals transferibles), o tractant de fer servir una barreja de mercat i regulació per a aconseguir unes finalitats socials i ambientals particulars (com per exemple més feina, menor impacte possible sobre el medi ambient, millor qualitat del producte, etc.).

En gran mesura, tant la riquesa generada, com la distribució de la mateixa, l'ocupació generada, l'impacte sobre el medi ambient i la qualitat del producte obtingut dependran de la composició de la flota que realitzi la pesca, per tant la prioritització entre uns i altres segments de la flota ha de formar part del nucli regulador de la política pesquera comú. Un article recentment publicat a la revista Marine Policy (Guillen, J. et al., número 40, 2013) "[Estimating MSY and MEY in multi-species and multi-fleet fisheries, consequences and limits: an application to the Bay of Biscay mixed fishery](#)" demostra la importància del mix de la flota que treballa dins una pesquera mixta, i com optar per unes flotes o altres té una gran incidència en els resultats socials i econòmics obtinguts, un cop fixat l'objectiu socio-ambiental (Rendiment Màxim Sostenible) o econòmic (Rendiment Màxim Econòmic) global per a la pesquera. Per això és imprescindible que la nova reforma de la política pesquera comú estableixi com a obligatòria la inclusió de criteris socials, ambientals i econòmics transparents en la distribució dels recursos pesquers.

El passat 6 de febrer el Parlament Europeu va introduir l'esmena 227, la qual diu: "Al assignar las posibilidades de pesca que tengan a su disposición de conformidad con el artículo 16, los Estados miembros aplicarán criterios medioambientales y sociales transparentes y objetivos, tales como el impacto de la pesca en el medio ambiente, el historial del cumplimiento y la contribución a la economía local. Podrán aplicarse igualmente otros criterios como los niveles históricos de captura. Los Estados miembros, dentro de las posibilidades de pesca que se les hayan asignado, preverán incentivos a los buques pesqueros que utilicen artes de pesca selectivos o técnicas de pesca con un reducido impacto ambiental, en particular un bajo consumo de energía o menores daños al hábitat".

Tant de bo el Consell de Ministres de la Unió Europea, i en particular el govern espanyol, tinguin en compte aquesta proposta i en el procés de negociació entre Parlament Europeu i el Consell de la Unió Europea, l'acceptin. Seria un pas important en el bon camí.

Publicacions

Recerca pionera sobre bolquers compostables

Ja està disponible l'article Colón, J., Mestre-Montserrat, M., Puig-Ventosa, I., Sánchez, A. "Performance of compostable baby used diapers in the composting process with the organic fraction of municipal solid waste", *Waste Management* (2013) (article in press).
<http://dx.doi.org/10.1016/j.wasman.2013.01.018>

Aquest article deriva d'un projecte encarregat per l'Ajuntament de Lliçà d'Amunt, amb finançament de l'Agència de Residus de Catalunya, sobre el comportament i compostabilitat dels bolquers compostables.

Article sobre els impropis a la FORM a Waste Management & Research

Ja està disponible en versió electrònica l'[article](#) d'Ignasi Puig, Jaume Freire i Marta Jofra, d'ENT, sobre els factors que determinen la presència d'impropis a la fracció orgànica dels residus municipals. L'article ha estat publicat a la revista *Waste Management & Research* i deriva d'un encàrrec fet per l'Ajuntament d'Igualada a ENT que va comptar amb el suport financer de l'Agència de Residus de Catalunya. L'article conclou que el sistema de recollida és un factor clau a l'hora d'explicar la presència d'impropis en aquesta fracció, i que hi ha altres factors també importants com per exemple l'obligatorietat d'ús de bosses compostables o el tipus de contenidors emprats per a la recollida.

Projectes

Visita a Bogotà per a conèixer el pla *Escombros Cero*

El proper mes d'abril sis representants de la Fundació ENT, de l'Agència de Residus de Catalunya, de l'Ajuntament de les Franqueses del Vallès i de l'empresa Gestora de Runes de la Construcció viatjaran a Bogotà per a conèixer de primera mà la situació de la gestió de runes a la ciutat i poder ajustar el contingut de l'assistència tècnica que el consorci està efectuant. El projecte està liderat per la Fundació ENT i està finançat per la Diputació de Barcelona dins de la convocatòria de projectes de cooperació de l'any 2012. Una de les principals finalitats del viatge serà conèixer

el pla *Escombros Cero* que està desenvolupant l'Alcaldia de Bogotà. També es visitaran instal·lacions per a la gestió de runes i es faran entrevistes amb agents implicats en la gestió d'aquests residus.

Nova taxa de residus domiciliària a Montmeló

Per aquest any 2013, el municipi de Montmeló disposa d'una nova taxa d'escombraries domiciliària, l'import de la qual varia en funció del nombre de residents i de la superfície de l'habitatge. D'aquesta manera s'aconsegueix una taxa que s'aproxima més a la generació real de residus que una taxa plana idèntica per a tots els habitatges. ENT va participar l'any 2011 en l'elaboració de l'estudi previ d'avaluació de propostes de modificació de la taxa. Podeu trobar els detalls de la versió definitiva de la taxa a: <http://ves.cat/d1oE>

@Revista_Eco_Pol (Ecología Política)

La revista Ecología Política s'estrena al Twitter! Podeu seguir-la a [@Revista_Eco_Pol](https://twitter.com/Revista_Eco_Pol).

Seguim treballant en l'elaboració del proper número dedicat als *Béns Comuns*. El passat 8 de març va finalitzar el termini de presentació de propostes d'articles. Hem rebut moltes aportacions i molt interessants!

Conferències i activitats

PRESENTACIÓ DE LES INVESTIGACIONS SOBRE ECOLOGIA POLÍTICA DINS EL MARC DEL PROJECTE ENTITLE

Tipus d'acte: Conferència

A càrrec de: Gabriel Weber

Data i lloc: 8 d'abril, a les 12.30h, a la Sala de Graus de l'Escola d'Enginyeria, Universitat Autònoma de Barcelona.

Breu descripció: ENT participa al projecte ENTITLE sobre ecologia política, finançat per la Unió Europea. El proper 8 d'abril, en Gabriel Weber d'ENT, presentarà les seves investigacions sobre "Ecología política de adaptación al cambio climático: el caso de Cataluña" i "Barreras para los planes de pago por generación de residuos desde la perspectiva de la ecología política".

Enllaç: http://icta.uab.cat/divulgacion/actividades.jsp?id=1364&id_idioma=2

Els twits del mes

@ENTmediambient This weekend in Vilanova i la Geltrú, meeting of the Resource Cap Coalition: http://www.gci.org.uk/Documents/Poster_RCC_2011.pdf
2/03/2013 - 10:02 am.

@I_PUIGVENTOSA Production of plastics during the last 10 years equalled production during the whole of the 20th century combined <http://bit.ly/ZtycR9>
14/03/2013 - 1:03 pm.

@MiquelOrtega [#mallorcablackout](#) El GOB i Miquel Barceló junts una vegada més; <http://www.gobmallorca.com/mallorcablackout>

Subscriu-te al twitter d'Ent si vols estar actualitzat @ENTmediambient

Esperem que aquesta informació us sigui d'interès, si és així no dubteu en enviar-la a d'altres companys/es i convidar-los/es a inscriure's al butlletí:
http://ent.cat/mailman/listinfo/butlleti_ent-consulting.com

Per a més informació podeu visitar el nostre web: www.ent.cat o enviar un correu electrònic a info@ent.cat